

A opdrachtnemer (Born & van der Graaf V.o.f en personeel)

B klant

Artikel 1 Algemeen

1. Deze voorwaarden zijn van toepassing op iedere aanbieding, offerte, overeenkomst en (daaruit voortvloeiende/mee samenhangende) overige rechtsverhoudingen uit hoofde waarvan A werkzaamheden verricht ten behoeve van B, en waarop B deze voorwaarden van toepassing heeft verklaard voor zover van deze voorwaarden niet door A en B uitdrukkelijk wordt afgeweken.
2. Deze voorwaarden zijn eveneens van toepassing op overeenkomsten met A waarvoor door A derden dienen te worden betrokken tenzij uitdrukkelijk wordt afgeweken.
3. Eventuele algemene voorwaarden door B worden uitdrukkelijk niet van toepassing verklaard.
4. Indien één of meerdere bepalingen van deze voorwaarden op enig moment geheel of gedeeltelijk nietig of vernietigbaar blijken te zijn laat dit onverlet de toepasselijkheid van de overige voorwaarden. A en B zullen alsdan vervangende bepalingen overeenkomen waarbij het doel en de strekking van de oorspronkelijke bepalingen in acht wordt genomen.
5. Bepalingen in deze voorwaarden dienen te worden uitgelegd naar de geest van de bepaling.
6. Indien zich een situatie voordoet tussen partijen die niet in deze voorwaarden zijn geregeld dan dient deze situatie beoordeeld te worden naar de geest van deze voorwaarden.
7. Indien A niet telkens strikte naleving van deze voorwaarden verlangt betekent dat niet dat bepalingen niet van toepassing zouden zijn of dat gebruiker rechten verliest.
8. Ingevolge de Wvft is A gehouden cliëntenonderzoek te verrichten naar B.

Artikel 2 Offertes en aanbiedingen

1. Alle offertes en aanbiedingen van A zijn vrijblijvend tenzij in de offerte een termijn van aanvaarding is gesteld. Indien geen termijn is gesteld kan aan een offerte of aanbieding geen recht worden ontleend als de dienst waarop de offerte of de aanbieding betrekking heeft in de tussentijd niet meer beschikbaar is.
2. A kan niet aan een offerte of aanbieding worden gehouden indien B redelijkerwijs had kunnen vermoeden of begrijpen dat de offerte of aanbieding geheel of gedeeltelijk op een kennelijke vergissing berust of deze verschrijvingen bevat.
3. De prijzen in de offerte of aanbieding zijn exclusief BTW en eventuele andere, vanuit de overheid opgelegde, heffingen of eventueel in het kader van de overeenkomst te maken kosten als reis- en verblijf-, verzend- en administratiekosten tenzij anders staat aangegeven.
4. Indien aanvaarding door B op welke wijze dan ook afwijkt van de offerte of aanbieding is A niet gebonden. De overeenkomst komt dan niet tot stand tenzij A anders aangeeft.
5. Een samengestelde prijsopgave verplicht A niet tot het verrichten van een gedeelte van de opdracht tegen een overeenkomstig deel van de opgegeven prijs. Aanbiedingen of offertes gelden niet automatisch voor toekomstige orders.

Artikel 3 Contractsduur, uitvoeringstermijnen, risico-overgang en wijziging overeenkomst

1. De overeenkomst tussen A en B wordt aangegaan voor onbepaalde tijd tenzij uit de aard van de overeenkomst anders voortvloeit of partijen uitdrukkelijk en schriftelijk anders zijn overeengekomen.
2. Is voor de uitvoering van werkzaamheden of oplevering van zaken een termijn afgesproken dan is dit nimmer een fatale termijn. Bij overschrijding van een termijn dient B A schriftelijk in gebreke te stellen en daarbij A een redelijke termijn te gunnen om alsnog de overeenkomst uit te voeren.
3. A zal de overeenkomst naar beste inzicht en vermogen en overeenkomstig goed vakmanschap uitvoeren, een en ander op grond van de op dat moment bekende stand der wetenschap en regelgeving.
4. A heeft het recht bepaalde werkzaamheden te laten verrichten door derden. De toepasselijkheid van artikel 7:404, 7:407 lid 2 en 7:409 Bw wordt uitdrukkelijk uitgesloten.
5. Indien door A of door A ingeschakelde derden in het kader van de overeenkomst werkzaamheden verricht op locatie van B dan is B gehouden kosteloos zorg te dragen voor alle in redelijkheid gewenste faciliteiten.
6. B is verplicht zaken af te nemen op het moment dat deze hem ter beschikking worden gesteld. Indien B afname weigert of nalatig is met het verstrekken van instructies die noodzakelijk zijn voor de levering, dan is A gerechtigd de zaken op te slaan voor eigen rekening en risico van B. Het risico van verlies, beschadiging of waardevermindering gaat op B over zodra de zaken voor B ter beschikking staan, ongeacht of B afneemt.
7. A is gerechtigd de overeenkomst in fasen uit te voeren en afzonderlijke delen te factureren.
8. Indien de overeenkomst in fasen wordt uitgevoerd kan A de uitvoering van die onderdelen die tot een volgende fase behoren opschorten totdat B de resultaten van de daaraan voorafgaande fase schriftelijk heeft goedgekeurd.
9. B zorgt er voor dat alle gegevens, waarvan A aangeeft dat deze noodzakelijk zijn of waarvan B behoort te begrijpen of kan vermoeden dat deze noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de overeenkomst, tijdig aan A worden verstrekt. Indien de voor de uitvoering van de overeenkomst benodigde gegevens niet tijdig aan A zijn verstrekt, heeft A het recht de uitvoering van de overeenkomst op te schorten en/of de uit de vertraging voortvloeiende kosten volgens de alsdan gebruikelijke tarieven aan B in rekening te brengen, alsmede een nadere termijn voor gereedkoming te bepalen liggende na de datum waarop B de gegevens aan A ter beschikking stelt. De uitvoeringsdatum vangt niet eerder aan dan nadat B de gegevens aan A ter beschikking heeft gesteld. A is niet aansprakelijk voor schade, van welke aard ook, doordat A is uitgegaan van onjuiste of onvolledige door B verstrekte gegevens.
10. Indien tijdens de uitvoering van de overeenkomst blijkt dat het voor een behoorlijke uitvoering daarvan noodzakelijk is om deze te wijzigen of aan te vullen, dan zullen partijen tijdig en in onderling overleg tot aanpassing van de overeenkomst overgaan. Indien de aard, omvang of inhoud van de overeenkomst al dan niet op verzoek of op aanwijzing van B of van bevoegde instanties etc. wordt gewijzigd en de overeenkomst daardoor in kwalitatief en kwantitatief opzicht wordt gewijzigd, dan kan dit consequenties hebben voor hetgeen oorspronkelijk is overeengekomen. Daardoor kan ook het oorspronkelijk overeengekomen bedrag worden verhoogd of verlaagd. A zal daarvan zoveel als mogelijk vooraf prijsopgave doen. Door een wijziging van de overeenkomst kan voorts oorspronkelijk opgegeven termijn van uitvoering worden gewijzigd. B aanvaardt de mogelijkheid van wijziging van de overeenkomst daaronder begrepen de wijziging in prijs en termijn van uitvoering.
11. Indien de overeenkomst wordt gewijzigd of aangevuld dan is A gerechtigd om daaraan eerst uitvoering te geven nadat daarvoor akkoord is gegeven door B en B akkoord is gegaan met de voor de uitvoering opgegeven prijs en andere voorwaarden, daaronder begrepen het alsdan te bepalen tijdstip waarop daaraan uitvoering gegeven zal worden. Het niet of niet onmiddellijk uitvoeren van de gewijzigde overeenkomst levert geen wanprestatie van A op en is voor B geen grond om de overeenkomst op te zeggen of te annuleren.
12. Zonder daarmee in gebreke te komen kan A een verzoek tot wijziging van de overeenkomst weigeren indien dit gevolgen kan hebben voor de in dat kader te verrichten werkzaamheden.
13. Indien B in gebreke mocht komen in deugdelijke nakoming van hetgeen waartoe hij jegens A gehouden is, dan is B aansprakelijk voor alle schade die direct of indirect daardoor voor A ontstaat.
14. Indien A met B een vaste prijs is overeengekomen dan is A altijd gerechtigd deze te verhogen indien dit voortvloeit uit een bevoegdheid of een verplichting ingevolge wet - en regelgeving of haar oorzaak vindt in de stijging van kosten, grondstoffen of lonen of andere gronden die bij het aangaan van de overeenkomst redelijkerwijs niet voorzienbaar waren.
15. Indien de prijsstijging anders dan als gevolg van een wijziging van de overeenkomst meer dan 10% bedraagt of zich voordoet binnen drie maanden na het afsluiten van overeenkomst dan is het uitsluitend B die een beroep toekomt op titel 5, afdeling 3 van boek 6 Bw en gerechtigd de overeenkomst door een schriftelijke verklaring te ontbinden tenzij A:
  - alsdan alsnog bereid is om de overeenkomst op basis van het oorspronkelijk overeengekomene uit te voeren;
  - indien de prijsverhoging voortvloeit uit een bevoegdheid of een op A rustende verplichting ingevolge de wet;
  - indien bedongen is dat de aflevering langer dan drie maanden na de totstandkoming van de overeenkomst zal plaatsvinden;

Artikel 4 Opschorting, ontbinding en tussentijdse opzegging van de overeenkomst

1. A is bevoegd de nakoming van de verplichtingen op te schorten of de overeenkomst te ontbinden indien B de verplichtingen uit de overeenkomst niet, niet volledig of niet tijdig nakomt, en indien A ter kennis gekomen omstandigheden goede grond geven te vrezen dat B de verplichtingen niet zal nakomen, indien B bij het sluiten van de overeenkomst is verzocht zekerheid te stellen voor de voldoening van zijn verplichtingen uit de overeenkomst en deze zekerheid uitblijft of onvoldoende is of indien door de vertraging aan de zijde van B niet langer van A kan worden gevergd dat hij de overeenkomst tegen de oorspronkelijke overeengekomen condities zal nakomen.
2. A is bevoegd de overeenkomst te ontbinden indien zich omstandigheden voordoen die van dien aard zijn dat nakoming van de overeenkomst onmogelijk is of indien er zich anderszins omstandigheden voordoen die van dien aard zijn dat ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst in redelijkheid niet van A kan worden gevergd.
3. Indien de overeenkomst wordt ontbonden zijn de vorderingen van A op B direct opeisbaar. Indien A de nakoming van zijn verplichtingen opschort, behoudt hij zijn aanspraken uit de wet en overeenkomst.
4. Indien B tot opschorting of ontbinding overgaat is A op generlei wijze gehouden tot vergoeding van schade en kosten daardoor op enigerlei wijze ontstaan.
5. Indien de ontbinding aan B toerekenbaar is, is A gerechtigd tot vergoeding van de schade daaronder begrepen de kosten, daardoor direct of indirect ontstaan.
6. Indien B zijn uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen niet nakomt en deze niet-nakoming ontbinding rechtvaardigt, dan is A gerechtigd de overeenkomst terstond en met directe ingang te ontbinden zonder enige verplichtingen zijnerzijds tot betaling van enige schadevergoeding of schadeloosstelling terwyl B, uit hoofde van wanprestatie wel tot schadevergoeding of schadeloosstelling is verplicht.
7. Indien de overeenkomst tussentijds wordt opgezegd door A zal A in overleg met B zorgdragen voor overdracht van nog te verrichten werkzaamheden aan derden. Dit tenzij de opzegging aan B toerekenbaar is. Indien de overdracht van de werkzaamheden voor A extra kosten met zich meebrengt, dan worden deze aan B in rekening gebracht. B is gehouden deze kosten binnen de daarvoor genoemde termijn te voldoen, tenzij A anders aangeeft.
8. In geval van liquidatie, van (aanvraag van) surséance van betaling, van faillissement, van beslaglegging – indien en voor zover het beslag niet binnen drie maanden is opgeheven – ten laste van B, van schuldsanering of andere omstandigheid waardoor B niet langer vrijelijk over zijn vermogen kan beschikken, staat het A vrij om de overeenkomst terstond en met directe ingang op te zeggen danwel te annuleren zonder enige verplichting zijnerzijds tot betaling van enige schadevergoeding of schadeloosstelling. De vorderingen van A op B zijn in dat geval direct opeisbaar.
9. Indien B een geplaatste order geheel of gedeeltelijk annuleert, dan zullen de werkzaamheden die verricht werden vermeerderd met eventueel gereserveerde arbeidstijd integraal in rekening worden gebracht bij B.

Artikel 5 Overmacht

1. A is niet gehouden tot het nakomen van enige verplichting jegens B indien hij daartoe gehinderd wordt als gevolg van een omstandigheid die niet te wijten is aan schuld, en noch krachtens de wet, een rechtshandeling of in het verkeer geldende opvatting voor zijn rekening komt.
2. Onder overmacht wordt in deze voorwaarden verstaan, naast hetgeen daaromtrent in de wet en jurisprudentie wordt begrepen, alle van buitenkomende oorzaken, voorzien of niet-voorzien, waarop A geen invloed kan uitoefenen, en waardoor A niet in staat is zijn verplichtingen na te komen, werkstakingen in het bedrijf van A of van derden daaronder begrepen. A heeft ook het recht zich op overmacht te beroepen indien de omstandigheid die (verdere) nakoming van de overeenkomst verhindert, intreedt nadat A zijn verbintenis had moeten nakomen.
3. A kan gedurende de periode dat de overmacht voortduurt de verplichtingen uit de overeenkomst opschorten. Indien deze periode langer dan twee maanden duurt, dan is ieder der partijen gerechtigd de overeenkomst te ontbinden, zonder verplichting tot vergoeding van schade aan de andere partij.
4. Voorzoveel A ten tijde van het intreden van de overmacht zijn verplichtingen uit de overeenkomst inmiddels gedeeltelijk is nagekomen of deze zal kunnen nakomen, en aan het nagekomen respectievelijk na te komen gedeelte zelfstandige waarde toekomt, is A gerechtigd om het reeds nagekomen respectievelijk na te komen gedeelte separaat te factureren. B is gehouden deze factuur te voldoen als ware er sprake van een afzonderlijke overeenkomst.

Artikel 6 Betaling en incassokosten

1. Betaling dient te geschieden binnen de op de factuur vermelde termijn doch uiterlijk binnen de wettelijke termijn van 30 dagen na factuurdatum op een door A aan te geven wijze of valuta tenzij schriftelijk anders is aangegeven. A is gerechtigd om periodiek te factureren.
2. Indien B in gebreke blijft in de tijdige betaling van een factuur dan is B van rechtswege in verzuim. B is alsdan wettelijke rente en vertragingsrente verschuldigd alsmede incassokosten. De rente zal worden berekend vanaf moment dat B in verzuim is voor het voldoen van het (volledige) bedrag. Daarnaast is A gerechtigd al haar verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst, alsmede uit hoofde van andere soortgelijke overeenkomsten jegens B op te schorten.
3. A heeft het recht de door B gedane betalingen in de eerste plaats te laten strekken tot mindering van de gemaakte (incasso)kosten, vervolgens in mindering op de opengevallen rente en tenslotte in mindering op de lopende rente en hoofdsom. A kan, zonder daardoor in verzuim te komen, een aanbod tot betaling weigeren, indien B een andere volgorde voor de toerekening van de betaling aanwijst. A kan volledige aflossing van de hoofdsom weigeren, indien daarbij niet eveneens de opengevallen kosten en lopende rente worden voldaan.
4. B is nimmer gerechtigd tot eenzijdige verrekening van het door hem aan A verschuldigde. Bezwaren tegen de hoogte van een factuur schorten betalingsverplichtingen niet op. B, die geen beroep kan doen op de afdeling 6.5.3, artikelen 231 tot en met 247 boek 6 Bw, is evenmin gerechtigd om de betaling van een factuur om een andere reden op te schorten.
5. Indien B in gebreke of in verzuim is in (tijdige) nakoming van zijn verplichtingen, dan komen alle redelijke kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte voor rekening van B. De buitengerechtelijke kosten worden berekend op basis van hetgeen in de Nederlandse incassopraktijk gebruikelijk is, momenteel de berekeningsmethode volgens rapport Voorwerk II. Indien A echter hogere kosten ter incasso heeft gemaakt die redelijkerwijs noodzakelijk waren komen de werkelijke gemaakte kosten voor eventuele vergoeding in aanmerking. De eventueel gemaakte gerechtelijke en executiekosten zullen eveneens op B worden verhaald. B is over de verschuldigde incassokosten eveneens rente verschuldigd.

Artikel 7 Eigendomsvoorbehoud

Het in het kader van de overeenkomst door A geleverde, blijft eigendom van A totdat B alle verplichtingen uit de met A gesloten overeenkomst(en) deugdelijk is nagekomen.

Artikel 8 Garanties, onderzoek en reclames, verjaringstermijn

1. Het door A geleverde voldoet aan de gebruikelijke eisen en normen die redelijkerwijs gesteld mogen worden. Dit artikel is van toepassing op zaken die bestemd zijn voor gebruik binnen Nederland.
2. B is gehouden het geleverde te (doen) onderzoeken, onmiddellijk nadat hem dit ter beschikking is gesteld. Gebreken dienen binnen 15 dagen schriftelijk gemeld te worden. De melding dient zo gedetailleerd mogelijk te zijn. B dient A in de gelegenheid te stellen de klacht te onderzoeken en te doen oplossen binnen een redelijk termijn.
3. Indien B tijdig reclameert schort dit zijn betalingsverplichting niet op.
4. Indien B niet tijdig reclameert komt B geen recht meer toe op herstel, vervanging en schadeloosstelling.
5. In afwijking van de wettelijke verjaringstermijnen bedraagt het verjaringstermijn van alle vorderingen en verweren jegens A en de door A bij de uitvoering van een overeenkomst betrokken derden, één jaar.

Artikel 9 Aansprakelijkheid

1. A is jegens B uitsluitend aansprakelijk voor een tekortkoming in de uitvoering van de opdracht voor zover en indien deze tekortkoming bestaat uit het niet in acht nemen van de zorgvuldigheid en deskundigheid waarop door B bij de uitvoering van de opdracht, gezien de feiten en omstandigheden, mag worden vertrouwd. A is in ieder geval nimmer aansprakelijk voor:
  - bij B of derden ontstane schade die het gevolg is van de verstrekking van onjuiste of onvolledige gegevens of informatie door B aan A, of schade die anderszins het gevolg is van een handelen of nalaten van B;
  - Bij B of derden ontstane schade die het gevolg is van een handelen of nalaten van door A ingeschakelde hulpverleners (werknemers van A daaronder niet begrepen), ook indien deze werkzaam zijn bij een met A verbonden organisatie;
  - bij B of derden ontstane bedrijfs-, indirecte- of gevolgschade.
2. A heeft te allen tijde het recht, indien en voor zover mogelijk, de schade van B ongedaan te maken.
3. A is niet aansprakelijk voor beschadiging of teniet gaan van bescheiden tijdens vervoer of tijdens verzending per post, ongeacht of het vervoer of de verzending geschiedt door of namens B, A of derden.
4. De aansprakelijkheid van A voor een tekortkoming in de uitvoering van de opdracht alsmede voor een onrechtmatige daad is, naast hetgeen overigens in deze voorwaarden omtrent beperking van aansprakelijkheid van A reeds is gesteld, beperkt tot een maximum van driemaal het bedrag van het honorarium voor de desbetreffende opdracht over het laatste kalenderjaar dat B heeft betaald of nog verschuldigd is, terzake van de werkzaamheden waarop de schadeveroorzakende gebeurtenis betrekking heeft of waarmee deze verband houdt, met een maximum van € 50.000, tenzij er van de zijde van A sprake is van opzet of daarmee gelijk te stellen grove schuld (dit laatste behoudens in het geval van niet-leidinggevende ondergeschikten).
5. De in het vorige artikel neergelegde aansprakelijkheidsbeperking wordt mede bedongen ten behoeve van de door A voor de uitvoering van de opdracht ingeschakelde derden, die derhalve hierdoor een rechtstreeks beroep op deze aansprakelijkheidsbeperking hebben.
6. Een vordering tot vergoeding van schade dient uiterlijk binnen twaalf maanden nadat B de schade heeft ontdekt of redelijkerwijze had kunnen ontdekken bij A te zijn ingediend, bij gebreke waarvan het recht op schadevergoeding vervalt.

Artikel 10 Vrijwaring

1. B vrijwaart A voor eventuele aanspraken van derden, die in verband met de uitvoering van de overeenkomst schade lijden en waarvan de oorzaak aan de andere dan aan A toerekenbaar is. Indien A uit dien hoofde door derden mocht worden aangesproken dan is B gehouden A zowel buiten als in rechte bij te staan en onverwijld al hetgeen te doen dat van hem in dat geval verwacht mag worden. Mocht B in gebreke blijven in het nemen van adequate maatregelen, dan is A zonder ingebrekestelling, gerechtigd zelf daartoe over te gaan. Alle kosten en schade aan de zijde van A en derden daardoor ontstaan, komen integraal voor rekening en risico van B.

Artikel 11 Intellectueel eigendom

1. A behoudt zich de rechten en bevoegdheden voor die hem toekomen op grond van de Auteurswet en andere intellectuele wet- en regelgeving. A heeft het recht de door de uitvoering van een overeenkomst aan zijn zijde toegenomen kennis ook voor andere doeleinden te gebruiken, voor zover hierbij geen strikt vertrouwelijke informatie van B ter kennis van derden wordt gebracht.

Artikel 12 Vervaltermijn

Voor zover in deze algemene voorwaarden niet anders is bepaald, vervallen vorderingsrechten van en andere bevoegdheden van B uit welken hoofde ook jegens A in verband met het verrichten van werkzaamheden door A in ieder geval na één jaar na het moment waarop B bekend werd of redelijkerwijs bekend kon zijn met het bestaan van deze rechten.

Artikel 13 Overname personeel

Het is B, zowel tijdens de uitvoering van de opdracht door A als binnen een termijn van één jaar na beëindiging daarvan, niet toegestaan bij A werkzame personen die op enigerlei wijze bij de uitvoering van de werkzaamheden voor B betrokken zijn geweest, in dienst te nemen, of met hen te onderhandelen over activiteiten die op enigerlei wijze zouden kunnen concurreren met de activiteiten van A, tenzij dit krachtens een schriftelijke mededeling door A is toegestaan.

Artikel 14 Geheimhouding

1. A is verplicht de door of namens B verschaft gegevens en informatie geheim te houden tegenover derden die niet bij de uitvoering van de opdracht zijn betrokken. Deze verplichting geldt niet voor zover op A een wettelijke of beroepspllicht rust tot openbaarmaking of wanneer B A van de geheimhoudingsplicht heeft ontheven.
2. A is gerechtigd de na bewerking verkregen cijfermatige uitkomsten, aan te wenden voor statistische of vergelijkende doeleinden, mits die uitkomsten niet te herleiden zijn tot individuele opdrachtgevers.
3. A is, indien zij voor zichzelf optreedt in een tucht-, civiele-, fiscale-, administratieve of strafprocedure, gerechtigd de door of namens B verschaft gegevens en informatie alsmede andere gegevens en informatie waarvan zij bij de uitvoering van de opdracht kennis heeft genomen aan te wenden voor zover deze naar haar redelijk oordeel van belang kunnen zijn.
4. Behoudens de uitdrukkelijke voorafgaande schriftelijke toestemming van A is het B niet toegestaan de inhoud van rapporten, adviezen, opinies, of andere al dan niet schriftelijke uitingen van A die niet zijn opgesteld of gedaan met de strekking derden van de daarin neergelegde informatie te voorzien, openbaar te maken of anderszins aan derden ter beschikking te stellen, behoudens voor zover dit uit rechtstreeks uit de overeenkomst voortvloeit, geschiedt ter inwinning van een deskundig oordeel omtrent de desbetreffende werkzaamheden van A, op B een wettelijke of beroepspllicht tot openbaarmaking rust, of indien B voor zichzelf optreedt in een tucht-, civiele-, of strafprocedure.

Artikel 15 Toepasselijk recht en geschillen

1. Op alle rechtsbetrekkingen waarbij A partij is, is uitsluitend Nederlands recht van toepassing, ook indien aan een verbintenis geheel of gedeeltelijk in het buitenland uitvoering wordt gegeven of indien de bij de rechtsbetrekking betrokken partij aldaar woonplaats heeft. De toepasselijkheid van het Weens Koopverdrag wordt uitgesloten. Tenzij A en B hieromtrent – op onduidelzinnige wijze- schriftelijk anders (zijn) overeen(ge)komen, zullen alle geschillen voortvloeiende uit door A met B gesloten overeenkomsten bij uitsluiting worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te Leeuwarden, voor zover wettelijke bepalingen zich niet daartegen verzetten.
2. Partijen zullen eerst dan een beroep op de rechter doen, nadat zij zich tot het uiterste hebben ingespannen een geschil in onderling overleg te beslechten.

Artikel 16 Slotartikel

1. De Nederlandse tekst van deze algemene voorwaarden is steeds bepalend voor de uitleg daarvan.